

Gemeente Bergen

10ip.03489

12/04/2010

Aan de raden van de gemeenten in
Noord-Holland Noord

Afdeling: ONTW - machine

Kopie aan: GRN

Uw kenmerk:
Ons kenmerk: Staf.U.2010-0418
Contactpersoon: H.J.Waal
Doorkiesnummer: 0224720618

E-mail: hwaal@ggdhollandsnoorden.nl
Datum: 7 april 2010
Bijlagen: 5
Onderwerp: financiële stukken

Geachte raad,

Hierbij zenden wij u de programmaverantwoording 2009 en de programmabegroting 2011 van de GGD Hollands Noorden.

Deze stukken worden hieronder nader toegelicht.

Ze zijn in concept opgesteld, door ons in eerste termijn in onze vergadering van 7 april 2010 besproken en worden, conform het bepaalde in de gemeenschappelijke regeling, thans voor commentaar aan u voorgelegd. De controllers van de H2A gemeenten zijn vooraf geconsulteerd (zie bijlage).

Begin juni vindt bespreking in tweede termijn in het Dagelijks Bestuur plaats, waarbij tevens uw commentaar wordt betrokken.

Vervolgens worden de stukken ter vaststelling aangeboden aan het Algemeen Bestuur van de GGD in de vergadering van 28 juni 2010. Hiermee wordt voor het eerst de wettelijk vastgestelde einddatum voor vaststelling van 1 juli gehaald.

Inleiding

Drie jaar na de fusie en aan het einde van de eerste bestuursperiode is de GGD Hollands Noorden een organisatie nog volop in ontwikkeling, terwijl nieuwe taken, opdrachten en uitdagingen zich aandienen.

Voor een beeld hiervan verwijzen wij naar bijgevoegd overdrachtsdocument dat wij hebben opgesteld ten behoeve van het na de verkiezingen nieuw aantredende bestuur (zie bijlage).

Het is goed om vast te stellen dat de belangrijkste redenen om in 2007 tot een fusie over te gaan zijn gerealiseerd. De fusie is dus een succes!

Dit komt ondermeer tot uiting in het feit dat in 2010 de gehele GGD HKZ gecertificeerd zal zijn, klanttevredenheidsonderzoeken over de volle breedte van het takenpakket positief zijn en de GGD op een aantal vitale terreinen een belangrijke rol vervult. Als voorbeelden van dit laatste kunnen worden genoemd de integrale jeugdgezondheidszorg, de openbare geestelijke gezondheidszorg, de vorming van centra voor jeugd en gezin, de veiligheidshuizen en de ontwikkeling van preventieprogramma's op tal van terreinen. In de uitvoering van één van de kerntaken, de infectieziektebestrijding, toonde de GGD zich het afgelopen jaar een slagvaardige en ondersteunende dienst ten behoeve van de gemeenten. Dit bleek ondermeer bij de aanpak van de griepdemonie en de Q-koorts uitbraak.

Het spijt ons echter te moeten constateren dat de financiële huishouding van de GGD nog niet geheel op orde is.

Over de oorzaken daarvan hebben wij u eerder geïnformeerd.

Het betreft met name:

- de financiering vanaf de start op 1 april 2007 van de gefuseerde GGD;
- het concreet worden van posten die niet waren begroot, maar wel opgenomen in de risicoparagraaf;
- de gedwongen afbouw van de dienstverlening op het gebied van de SMA/WMO-advisering door het opzeggen van lopende contracten door een aantal deelnemende gemeenten;
- de gevolgen van de financiële crisis;
- de wijze van kostprijsberekening;
- het ontbreken van reserves.

Deze situatie is aanleiding geweest voor de de instelling van een adviescommissie financiën onder voorzitterschap van J. van Es, wethouder van Hoorn.

De opdracht aan deze commissie was tweeledig:

- 1) doe aanbevelingen of en hoe de financiële spelregels (kostprijsberekening en reservevorming) kunnen worden aangepast op een zodanige wijze dat:
 - de GGD HN als eigen gezondheidsorganisatie van de gemeenten eenvoudig en aantrekkelijk extra taken (aanvullende diensten) voor gemeenten kan verrichten;
 - de GGD ruimte krijgt in de tarieven om een reservepositie op te bouwen;
 - er tussen gemeenten geen frictie hoeft te ontstaan over het afwentelen van risico's van niet meer afgenomen taken;
- 2) doe aanbevelingen, zo mogelijk in de vorm van een aantal scenario's, voor de oplossing van de financiële problematiek in combinatie met de invoering van een mogelijk aanpassing van de financiële spelregels.

De adviescommissie financiën constateerde dat er geen eenvoudige ingrepen mogelijk zijn die de kosten voor de GGD op korte termijn omlaag brengen. Mede op basis van dit tussentijdsadvies is besloten de bijdrage van gemeenten aan de GGD structureel te verhogen. Daarnaast is besloten om op basis van de advisering van de adviescommissie de volgende acties in 2010 te ondernemen:

- benchmarkonderzoek ter vergelijking van formatie, productie, huisvestingskosten en gemeentelijke bijdrage;
- uitwerking scenario's ter voorbereiding van taken- en kwaliteitsdiscussie met gemeenten;
- onderzoek kostentoedeling, kostprijsberekening en reservevorming.

Deze noodzakelijke acties vinden plaats in een periode dat de gemeenten terecht aandacht vragen voor hun verslechterende financiële situatie als gevolg van aangekondigde kortingen op de uitkering uit het Gemeentefonds.

In het advies van B & W van Alkmaar voor wat betreft de uitgangspunten voor de begroting 2011 wordt gevraagd bezuinigingsmogelijkheden te onderzoeken waarbij wordt uitgegaan van scenario's van 5 en 10 % (zie bijlage).

Alkmaar realiseert zich dat de uitwerking daarvan zal plaats vinden op basis van de uitwerking van de eindrapportage van de Commissie Van Es. Dit betekent dat de behandeling van deze scenario's in het tweede deel van 2010 aan de orde komt. Gezien de wettelijke termijn (1 juli) voor de vaststelling van de begroting kan daarop niet worden gewacht.

Bij de geplande vaststelling van de begroting 2011 door het Algemeen Bestuur op 28 juni 2010 zal een tussenrapportage over de voortgang en stand van zaken worden gepresenteerd.

Op 27 september 2010 is voor de leden van het Algemeen Bestuur een themadag gepland, waarbij naast andere onderwerpen concrete uitwerkingsresultaten en daaraan gekoppelde mogelijke bezuinigingen kunnen worden besproken.

Definitieve besluitvorming door het Algemeen Bestuur vindt plaats in de vergadering van 29 november 2010. Consequenties van de bezuinigingsvoorstellen, takendiscussie en kostentoerekenings-methodiek worden in een begrotingswijziging verwerkt.

Programmaverantwoording 2009

De herziene programmabegroting 2009 sluit met een negatief saldo van € 250.000. De programmaverantwoording over 2009 toont een negatief saldo van € 343.000. Dit houdt een verschil in van € 93.000 ten opzichte van de herziene begroting.

Dit verschil is het gevolg van het besluit om een budget beschikbaar te stellen voor de voorbereidingskosten van de integratie van de Jeugdgezondheidszorg. In tegenstelling tot veel GGD-en in de rest van Nederland, is er bij de GGD HN voor gekozen om de kosten die samenhangen met deze integratie niet apart aan de gemeenten in rekening te brengen maar om dit in de algemene reserve te verwerken en vervolgens door middel van de efficiencywinst terug te verdienen. Het budget van € 250.000 bleek te beperkt omdat een deel van de integratiekosten van bijvoorbeeld de ICT-organisatie al uitgevoerd is voor 1-1-2010 teneinde na de integratiedatum op een verantwoorde manier te kunnen werken. De overschrijding op dit budget bedraagt € 111.000. Over de reguliere bedrijfsvoering van de GGD Hollands Noorden is dus over 2009 een positief saldo te zien van € 18.000 ten opzichte van de herziene begroting.

Hieronder zijn de voornaamste verschillen tussen de realisatie en de herziene begroting weergegeven:

(-/- = negatief effect op het resultaat; + = positief verschil op het resultaat)

Overschrijding salarislasten (zowel eigen personeel als ingehuurd)	€ 732.000 -/-
Extra baten van projecten (grotendeels ter compensatie van extra personele inzet)	€ 445.000 +
Lasten van automatisering en telefonie	€ 115.000 -/-
Extra aanloopkosten integratie JGZ	€ 111.000 -/-
Hoger dan begrote baten I&M	€ 174.000 +
Hoger dan begrote baten SMGZ	€ 157.000 +
Diverse lagere kosten per saldo	€ 89.000 + € 93.000 -/-

Samenvattend kan gesteld worden dat de herziene begroting die eind november 2009 is vastgesteld een accurate begroting was voor wat betreft het totaal van baten en lasten van de reguliere bedrijfsvoering. Op onderdelen zien we afwijkingen maar in totaal is het verschil tussen de begroting en de realisatie m.b.t. de reguliere bedrijfsvoering beperkt gebleven tot € 18.000,- positief. Het budget dat is ingeschat voor de voorbereidingskosten van de integratie van de Jeugdgezondheidszorg is als gevolg van het eerder uitvoeren van zaken die in principe als integratiewerkzaamheden gezien kunnen worden, € 111.000 hoger uitgevallen.

Dit resultaat betekent dat de algemene reserve eind 2009 een negatief saldo heeft van € 343.000. Dit saldo zal in de loop van 2010 verder negatief beïnvloed worden door de afrekening van frictiekosten

met de 3 betrokken thuiszorgorganisaties. De omvang hiervan zal medio 2010 inzichtelijk zijn. Afgesproken is om de door de integratie van de JGZ ontstane negatieve algemene reserve terug te verdienen uit de doorgevoerde efficiëncyslag in de uitvoering van de 0-4 jarigenzorg. Op die manier vormen de kosten van voorbereiding, integratie en frictie geen extra kostenpost voor de gemeenten in het verzorgingsgebied. Afhankelijk van de omvang van de nog te betalen frictie en de uiteindelijke omvang van de mogelijke besparing op de uitvoering zal de terugverdienperiode variëren. Door de commissie Van Es is geadviseerd om een niveau aan te houden voor de algemene reserve van € 600.000 hetgeen voor de GGD de komende jaren een grote uitdaging zal zijn.

Voor een beschouwing over de GGD, inzicht in de realisatie over 2009 ten opzichte van de geformuleerde doelstellingen en een nadere toelichting op de cijfers wordt verwezen naar de bijgevoegde programmaverantwoording.

Programmabegroting 2011

Een belangrijke constatering bij de beoordeling van de programmabegroting 2011 is dat door de overname van de JGZ 0-4 per 1-1-2010 deze begroting niet meer vergelijkbaar is met de eerdere begrotingen of rekeningen.

De begroting 2011 is opgesteld met als belangrijkste uitgangspunten de realisatie over 2009 en de begroting 2010. In de vergelijkende cijfers voor 2010 is voor het eerst de 0-4 jarigenzorg opgenomen zodat ten opzichte van 2009 aanzienlijke wijzigingen te zien zijn. Deze wijzigingen hebben niet alleen betrekking op de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg maar ook op alle ondersteunende processen, de organisatie is immers nagenoeg verdubbeld. De begroting voor de 0-4 jarigenzorg is opgesteld met gebruikmaking van de soms beperkte onderbouwingen van de aanleverende thuiszorginstellingen en de realisatie over 2010 zal uitwijzen of de inschattingen juist zijn geweest. Op basis van deze realisatie is ook een betere uitspraak te doen over de begroting 2011 op dit onderdeel. Vooral nog gaan we er vanuit dat de huidige begroting voldoende is om de kosten en baten van dit onderdeel van de dienstverlening te dekken. Verklaringen van verschillen zijn soms als gevolg van herrubriceren van onderdelen van de 0-4 jarigenbegroting niet eenvoudig te maken.

In totaal is hier evenwel een begroting gepresenteerd die past binnen de volgende kaders:

De uitgangspunten die zijn gehanteerd bij het opstellen van de begroting zijn gebaseerd op de berichtgeving die de gemeente Alkmaar in tweede instantie heeft rondgestuurd. Voor looncompensatie is 2% opgenomen, voor prijsontwikkeling 0%. De BDU-gelden zijn verhoogd met 2% omdat deze niet op basis van een bijdrage per inwoner worden bepaald maar volledig door het Rijk beschikbaar worden gesteld en de indexering hierop de laatste jaren hoger was dan hetgeen voor onze gemeenschappelijke regeling is aangehouden. De gemeentelijke bijdrage die in deze begroting is opgenomen, bedraagt € 17,75 ten opzichte van € 17,51 in de herziene begroting over 2009 (een stijging van 1,38%). Deze begrotingskaders zijn op 1 april door het AB van de GGD vastgesteld.

Opmerkelijke zaken die in de begroting zijn verwerkt zijn de fors hogere baten en lasten met betrekking tot projecten van JGZ. Dit heeft met name te maken met de toenemende werkzaamheden ten behoeve van de gemeenten op het gebied van de Centra voor Jeugd & Gezin en ook de implementatie van het Digitaal Dossier JGZ.

Een andere belangrijke kwestie is de mogelijke sluiting van de Doggershoek in Den Helder. In de nu voorliggende begroting is uitgegaan van sluiting en zijn de baten niet langer meer opgenomen. De kosten van het directe personeel zijn eveneens uit de begroting gehaald waarbij uitgegaan wordt van herplaatsing van iedereen vóór 1 januari 2011. De niet langer te dekken overhead ten bedrage van € 120.000 is als besparing in de begroting verwerkt.

Verder is op verzoek van de gemeenten de implementatie van het Digitaal Dossier JGZ als project in de begroting opgenomen. Besluitvorming over dit project vindt ieder jaar separaat plaats.

Hieronder is een beknopte toelichting opgenomen van de voornaamste verschillen (met de uitwerking (positief of negatief) op het resultaat) ten opzichte van de herziene begroting 2009. Alleen verschillen groter dan € 50.000 worden toegelicht.:

Personele lasten (in totaal)

€ 702.000 negatief

Wijziging is het gevolg van het opnemen van 2% loonkostenstijging ten opzichte van 2010 (€ 238.000 m.u.v. de 0-4 jarigenzorg waarvoor de salarislust gelijk gehouden is) en het opnemen van extra formatie bij JGZ om de werkzaamheden voor de CJG's te kunnen uitvoeren (€ 453.000). Een aantal andere verschillen zorgen opgeteld voor de rest van het verschil..

Huisvestingskosten

€ 246.000 negatief

Door het verder invlechten van de begroting van de 0-4 jarigenzorg zijn verschillen te zien op onderdelen. In totaal stijgt dit onderdeel met € 246.000. Onderhandelingen zijn gestart over het overnemen van huurcontracten van de thuiszorgorganisaties en externe partijen. Omdat nog niet geheel duidelijk is welke uitkomst de onderhandelingen over het overnemen van huurcontracten van CB's heeft (maar de verwachting is dat de huren op onderdelen zullen stijgen ten opzichte van de huidige uitgangspunten) zijn hier aanzienlijke extra lasten voor opgenomen (€ 180.000) in totaal. Op dit punt zijn dus nog enige risico's die in de loop van 2010 kunnen worden uitgesloten of gekwantificeerd. Verdere stijging door de huur van het prostitutiegezondheidscentrum (€ 22.000 ook baten voor geraamd), hogere schoonmaakkosten en energielasten completeren dit beeld.

Frictiekosten fusie 2007

€ 96.000 positief

In de loop van 2010 zal de laatste formatie in het mobiliteitsbureau een nieuwe plek gevonden hebben. Al in 2010 zijn er per saldo (kosten -/- baten) geen lasten op dit onderdeel te zien als gevolg van deze ontwikkeling.

Projectkosten/baten per saldo

€ 453.000 positief

De kosten van extra formatie worden goedge maakt door extra projectbaten. Per saldo is op de projecten een positief verschil te zien ter dekking van de extra salarislusten.

Diverse mutaties in de externe baten

Hogere opbrengsten forensische geneeskunde (meer vraag naar)	€ 117.000 positief
Vervallen baten door sluiting Doggershoek	€ 352.000 negatief
Vergoedingen PGA (wzh mbt asielzoekers nog niet in begr. 2010)	€ 126.000 positief
Hogere opbrengsten mbt doorberekende (onder)huur	€ 99.000 positief

Gemeentelijke bijdragen en BDU

€ 368.000 positief

De algemene gemeentelijke bijdrage is 1,38% hoger opgenomen dan in 2010. De indexering die vanuit het Rijk in 2011 op de BDU-gelden toegepast voor 0-4 jarigenzorg wordt toegepast is ingeschat op 2%.

Diverse overige verschillen

€ 41.000 positief

Diverse overige verschillen op allerlei onderdelen zorgen voor het restant van de verklaring.

Een nauwkeuriger beeld van de ontwikkeling van de begroting van de GGD is te geven als enige tijd gewerkt is in de geïntegreerde situatie jeugdgezondheidszorg. Bij afwezigheid van een aantal specificaties in de aangeleverde stukken vanuit de voormalige 0-4 jarigenzorg is voor een aantal posten een minder goed onderbouwde begrotingspost opgenomen. In de risicoparagraaf is verder een

aantal andere zaken vermeld met mogelijke financiële gevolgen, welke niet in de begroting zijn opgenomen.

Risico's

In de begroting is een omvangrijke beschrijving van risico's opgenomen. Naar aanleiding van de adviezen van de financiële commissie zijn deze risico's ingedeeld in laag, midden en hoog.

In verband met de gekozen uitwerking van de advisering van de financiële commissie is ervoor gekozen om geen meerjarenraming samen te stellen. Aan de hand van de uitkomsten van de activiteiten naar aanleiding van de financiële commissie kan zo mogelijk in de loop van 2010 wel een meerjarenraming worden samengesteld.

Tot slot

De conclusie moet zijn dat over 2009 sprake is van een te verantwoorden resultaat dat, ontfaan van de effecten van specifieke ontwikkelingen, positief is.

De begroting 2011 past binnen de vastgestelde richtlijnen.

Onze grootste zorg is de GGD zo snel mogelijk in veilig financieel vaarwater te brengen. De begroting 2011 geeft daartoe een aanzet.

Wij realiseren ons dat er nog belangrijke complicaties zijn. De oplossing daarvan verwachten wij met name van de uitwerkingen van de advisering van de Commissie Van Es.

Wij spreken de hoop en verwachting uit dat u dezelfde mening bent toegedaan en de voorliggende stukken kunt goedkeuren.

Graag bieden wij aan om bij de bespreking van deze jaarstukken in uw commissie of raad een aanvullende toelichting te verzorgen.

Uw reactie zien wij met belangstelling voor 1 juni a.s. tegemoet.

Hoogachtend,
Het Dagelijks Bestuur van de GGD Hollands Noorden,

L.Wagenaar-Kroon, voorzitter

N. Plug, secretaris

